

HISTORY OF WESTERN PHILOSOPHY

Semester-V

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 60

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Sections A and B carrying 9 marks each and the entire Section C consisting of 12 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION-A

1. Examine the Subjective Idealism of Berkeley.

2. Explain in detail the Mechanical Materialism.
3. What is Monism ? Discuss Monism of Spinoza.
4. Define Dualism. Discuss Dualism of Descartes.

SECTION-B

5. Explain Rationalism as a theory of Knowledge.
6. Write a note on Empiricism.
7. Bring out clearly the conflict between Rationalism and Intuitionism.
8. Write a note on Logical Positivism.

SECTION-C

9. Write notes on the following :

(i) Epistemology.	(ii) Subjective Idealism.
(iii) Berkeley.	(iv) Materialism.
(v) Monism.	(vi) Dualism.
(vii) Spinoza.	(viii) Descartes
(ix) Leibnitz.	(x) Rationalism
(xi) Intuitionism.	(xii) Logical Positivism.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦ ਪੁਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੁਸ਼ਨ ਦੇ 9 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 12 ਸੰਖੇਪ ਉਤਰ ਵਾਲੇ ਪੁਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੁਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

1. ਬਰਕਲੇ ਦੇ ਆਤਮ-ਪੁਰਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ।
2. ਯੰਤਰੀ ਭੋਤਿਕਵਾਦ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਇੱਕ-ਤੱਤਵਾਦ ਕੀ ਹੈ? ਸਪਾਈਨੋਜ਼ਾ ਦੇ ਇੱਕ-ਤੱਤਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਦਵੈਤਵਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਡੇਕਾਰਟਸ ਦੇ ਦਵੈਤਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-B

5. ਬੁੱਧੀਵਾਦ ਦੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਅਨੁਭਵਵਾਦ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
7. ਬੁੱਧੀਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਦਿਸ਼ਟੀਵਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧਭਾਵ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
8. ਤਾਰਕਿਕ-ਪ੍ਰਤੱਖਵਾਦ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(i) ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ
(iii) ਬਰਕਲੇ।
(v) ਇੱਕ-ਤੱਤਵਾਦ।
(vii) ਸਪਾਈਨੋਜ਼ਾ।
(ix) ਲਾਈਵਨਿਜ਼।
(xi) ਅੰਤਰ-ਦਿਸ਼ਟੀਵਾਦ।

(ii) ਆਤਮਪੂਰਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ।	10×4=40
(iv) ਭੋਤਿਕਵਾਦ।	
(vi) ਦਵੈਤਵਾਦ।	
(viii) ਡੇਕਾਰਟਸ।	
(x) ਤਰਕ-ਬੁੱਧੀਵਾਦ।	
(xii) ਤਾਰਕਿਕ-ਪ੍ਰਤੱਖਵਾਦ।	